

СТАН РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ

¹Крячко А.Г., ²Лихота А.М., ²Шматенко О.П.

¹Клініка щелепно-лицевої хірургії і стоматології ВМКЦ Кримського регіону

²Українська військово-медична академія

Резюме. *Вивчені показники стоматологічної захворюваності серед військовослужбовців строкової служби Військово-морських Сил України. Виявлено значну розповсюдженість карієсу та початкових форм захворювань пародонту. Підкреслено незадовільний стан санації ротової порожнини допризовної молоді в цивільних стоматологічних медичних закладах України.*

Ключові слова: *розповсюдженість, карієс, захворювання пародонту.*

Вступ. Численні наукові дослідження свідчать про зв'язок гігієни ротової порожнини з патологією пародонта та ураженістю карієсом. Доведено, відсутність або недостатній догляд за порожниною рота сприяє стоматологічній захворюваності (Улитовский С.Б., 2000; Merchart A. et all., 2002), і навпаки, раціональна гігієна з використанням засобів лікувально-профілактичної дії знижує інтенсивність і поширеність стоматологічних захворювань (Улитовский С.Б., 2000; Косенко К.М., Терешина Т.П., 2003; Mantokoudis D. et all., 2001; Dello Russo N., 2003).

Лікування та профілактика стоматологічних захворювань залишається актуальною проблемою медицини. За результатами нашого дослідження за станом стоматологічного здоров'я у військовослужбовців строкової служби за 10 років, з 2000 по 2010 рік (24004 чоловіка, віком 18 - 22 роки) встановлено, що санованими на флот потрапляють тільки 5-30 % призовників. Інтенсивність ураження карієсом даної вікової групи складає, в середньому, 5,7% (табл. 1.). Спостерігається високий рівень захворюваності гінгівітом.

Мета дослідження. Провести характеристику стану ротової порожнини у військовослужбовців Військово-морських Сил України.

Матеріали та методи дослідження. Обстеження проводили відповідно до методологічних рекомендацій ВООЗ з цього питання. Обстеження проводили в умовах стоматологічного кабінету військової частини з використанням стоматологічного дзеркала, а також спеціального пародонтологічного зонду для оцінки стану тканин пародонту. Розраховували розповсюдженість (в %) та інтенсивність ураження карієсом (індекс КПВ).

Результати та обговорення. Причиною поганого стану ротової порожнини у військовослужбовців ми вважаємо, перш за все, стала відсутність планової санації у допризовної молоді, фактичному переходу цивільної стоматологічної служби на комерційну основу. На жаль багатьом сьогодні це не по кишені.

У клінічних дослідженнях взяли участь 24004 чоловіка. Стан твердих тканин зубу та парадонту оцінювали на підставі анамнезу, клінічного

обстеження й визначення об'єктивних гігієнічних (ГІ Федорова –Володкиної, Гріна-Вермільона) і пародонтальних індексів. Результати усіх визначень розраховували і заносили у медичну карту військовослужбовця (форма 2). Результати дослідження представлені в таблиці 3.

Таблиця 1

Розповсюдженість та інтенсивність карієсу зубів у військовослужбовців різних вікових груп, 18-22 років

Вік	Разом	із них з інтактним и зубами	% обстежених з інтактними зубами	Розповсюдженість карієсу зубів (%)	Середнє значення КПВ на одного обстеженого
18	13756	1356	9,85 ± 0,7	90,14 ± 0,3	5,53 ± 0,5
19	5697	350	6,14 ± 0,6	93,85 ± 0,4	5,21 ± 0,4
20	1678	75	4,46 ± 0,4	95,53 ± 0,5	5,8 ± 0,8
21	1764	31	1,75 ± 0,3	98,24 ± 0,6	6,8 ± 0,9
22	1109	5	0,45 ± 0,1	99,54 ± 0,7	5,4 ± 0,6
18-22	24004	1817	7,56 ± 0,5	92,43 ± 0,5	5,78 ± 0,5

Таблиця 2.

Структура індексу КПУ

Вік	КПУ в середньому на 1 людину	Якісний склад індексу КПУ, %					
		Карієс		Пломба		Видалені зуби	
		Середнє значення К на одну людину	%	Середнє значення П на одну людину	%	Середнє значення на одну людину	%
18	5,53 ± 0,7	3,11 ± 0,5	56,34 ± 2,5	1,86 ± 0,5	33,78 ± 2,5	0,54 ± 0,3	9,88 ± 0,9
19	5,21 ± 0,4	2,83 ± 0,9	54,42 ± 2,6	1,72 ± 0,4	33,13 ± 2,4	0,64 ± 0,3	12,45 ± 1,0
20	5,8 ± 0,8	2,98 ± 0,9	51,5 ± 2,4	2,05 ± 0,4	35,35 ± 2,6	0,76 ± 0,3	13,15 ± 1,0
21	6,8 ± 1,2	3,42 ± 0,5	50,3 ± 2,3	2,81 ± 0,5	41,33 ± 2,4	0,56 ± 0,3	8,37 ± 0,8
22	5,4 ± 0,7	2,58 ± 0,4	47,78 ± 2,4	2 ± 0,3	37,21 ± 2,3	0,81 ± 0,4	15,01 ± 1,2
	5,74 ± 1,0	2,98 ± 0,4	52,06 ± 2,5	2,08 ± 0,3	36,16 ± 1,2	0,82 ± 0,3	11,77 ± 0,8
по Україні	4,92		45,75		40,45		13,8

На основі проведеного аналізу можна відзначити обласні військомати, які не приділяють належної уваги санації порожнини рота молоді, що призивається до Збройних Сил. Р.Х. Камалов у своєму дослідженні відмічає, що витрати медичної служби ЗС України, пов'язані з недоліками у підготовці юнаків до військової служби на стоматологічну допомогу склали у 1998 році 3млн.200тис. грн., у 1999 році -3 млн.грн., у 2000 році 2 млн.820 тис. Ці данні свідчать ще раз про те, що лікувальні заклади МОЗ України фактично не здійснюють допризовну санацію.

**Стан пародонту у військовослужбовців ВМС України.
Індекс СРІТН (M ± m)**

Вік	Кількість	% осіб, що мають:					Середня кількість секстантів				
		здоровий пародонт	кровоточивість	зубний камінь	зубоясеневі кишені		здорові	кровоточивість	зубний камінь	зубоясеневі кишені	
					4-5 мм	6 мм				4-5 мм	6 мм
18	13756	9,6 ± 1,7	25,5 ± 1,9	48 ± 2,2	15,2 ± 1,6	1,7 ± 0,4	1,6 ± 0,08	0,3 ± 0,03	4,3 ± 0,03	0,3 ± 0,03	0,1 ± 0,02
19	5697	9,2 ± 1,7	18,6 ± 1,8	53 ± 2,3	16,9 ± 1,8	2,3 ± 0,8	1,4 ± 0,07	0,3 ± 0,03	4,5 ± 0,04	0,5 ± 0,04	0,2 ± 0,03
20	1678	8,4 ± 1,6	14,7 ± 1,7	56,6 ± 2,4	17,8 ± 1,7	2,5 ± 0,9	1,3 ± 0,06	0,4 ± 0,01	3,8 ± 0,05	0,6 ± 0,05	0,2 ± 0,01
21	1764	7,3 ± 1,5	9,3 ± 1,4	60,4 ± 2,6	20,3 ± 2,2	2,7 ± 1,5	1,2 ± 0,05	0,3 ± 0,02	3,3 ± 0,03	0,7 ± 0,05	0,3 ± 0,03
22	1109	5,2 ± 1,4	4,6 ± 1,5	62,3 ± 2,8	24,8 ± 2,4	3,1 ± 1,8	1,1 ± 0,05	0,3 ± 0,03	3,5 ± 0,04	0,8 ± 0,03	0,4 ± 0,02

На основі проведеного аналізу можна відзначити обласні військомати, які не приділяють належної уваги санації порожнини рота :

1. Волинський
2. Миколаївський
3. Луганський
4. Донецький
5. Івано-Франківський
6. Тернопільський
7. Закарпатський.

Висновки:

1. Обстеження призовників встановило високу розповсюдженість 92,45% та інтенсивність карієсу (КПВ-5,4).
2. Встановлений високий рівень захворювань пародонту - 90,7%.
3. Використання індексу СРІТН забезпечує облік, планування, контроль та оцінку ефективності лікувальних заходів.

Література:

1. Алимский А.В., Никоненко В.Г., Смолина Е.С. / Показатели пораженности кариесом зубов у студентов первого курса Военного университета // Стоматология для всех. – 2006. - №4. – С.54-55.
2. Алфімов В., Гордієвський Г. Профілактика захворювань військовослужбовців: проблеми та головні напрямки // Морська держава. – 2003. - №6. С.16-21.
3. Балин В.Н. / Актуальные проблемы военной стоматологии на современном этапе // Новое в стоматологии. – 1995. - №4. – С.21.26.

4. Косенко К.М. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у населення України і шляхи їх профілактики // Автореф. дис. ... д-ра мед. наук, Київ. – 1994. – 45 с.

5. Косенко К.Н., Деньга О.В., Иванов В.С. / Поэтапная профилактика кариеса зубов у детей // В кн.: «Организация, профилактика и новые технологии в стоматологии» (материалы V съезда стоматологов Беларуси). – Брест. – 2004. – С.67-69.

6. Карташов В.Г., Силаенков В.М. / Стоматологическая заболеваемость офицерского состав // Военно-медицинский журнал. – 1994. - №6. – С.11-12.

7. Камалов Р.Х., Данилевський М.Ф. / Частота уражень твердих тканин зубів і захворювань пародонту у молодого поповнення Збройних Сил України // Військова медицина України. – 2001. - №1. – С.148-152.

8. Камалов Р.Х. Державне управління стоматологічною службою Збройних Сил України // Вісн. Укр. Акад. Держ. Управління при Президентіві України. – 2001. - №4. – С.248-254.

9. Камалов Р.Х. Реформування системи стоматологічного забезпечення Збройних Сил України // Автореф. дис. ... канд. мед. наук, Київ. – 2006. – 20 с.

10. Леонтьев В.К., Шестаков В.Г., Воронин В.Ф. / Оценка основных направлений развития стоматологии // М., Медицинская книга. – 2003. – 280 с.

11. Лупичева Н.В., Пурунджан А.Л. / Эпидемиологическая обстановка по кариесу среди рядового состава военнослужащих срочной службы // Новое в стоматологии. – 2005. - №5. – С.87-90.

12. Силаенков В.М. / О диспансеризации военнослужащих при использовании территориального принципа оказания стоматологической помощи // Военно-медицинский журнал. – 1995. - №3. – С.29-31.

13. Стоматологічне обстеження. Основні методи Навч. посібник // Вісник стоматології. – 2000. - №3. С.39-61

СОСТОЯНИЕ РОТОВОЙ ПОЛОСТИ У ВОЕННОСЛУЖАЩИХ ВОЕННО – МОРСКИХ СИЛ УКРАИНЫ

Крячко А.Г., Лихота А.Н., Шматенко А.П.

Резюме. Изучены показатели стоматологической заболеваемости среди военнослужащих срочной службы Военно-морских Сил Украины. Выявлена значительная распространенность кариеса и начальных форм заболеваний пародонта. Подчеркнуто неудовлетворительное состояние санации полости рта у призывной молодежи в гражданских стоматологических медицинских учреждениях Украины.

Ключевые слова: распространенность, кариес, заболевания пародонт

STATE ORAL MILITARY MILITARY - NAVAL FORCES OF UKRAINE

A.Kryachko, A.Lyhota, A.Shmatenko

Summary: Studied indicators of dental diseases among servicemen Naval. Identified a significant prevalence of caries and periodontal disease in primary forms. Highlighted the poor state of sanitation of the oral cavity from the recruitment of youth into civilian dental medical institutions of Ukraine.

Keywords: prevalence, dental caries, periodontal diseases.a.